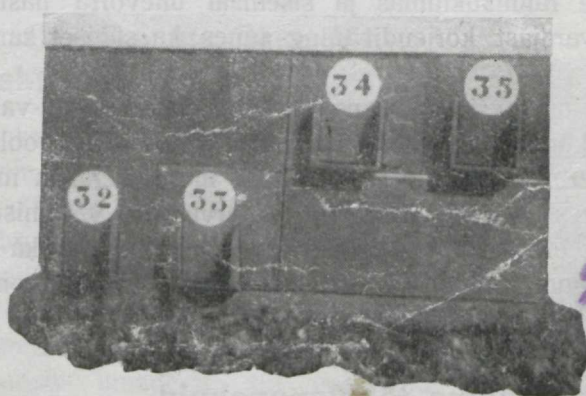

Uudiseid Eesti mesinduses

T. K. Kõrre
nr. ENAY 1212
Rõnna

2-135.846

MESILASTE KASVANDUS

„CARNIKA“

POST: VARNJA • TELEGRAMMI AADRESS: „CARNIKA“, VARNJA
POSTI JOOKSEV ARVE NR. 2449

Carnika mesilased.

Carnika mesilastõug.

Carnika (Kraina) mesilastõug on kogu maailmas, eriti karedamas kliimas tunnustust leidnud kui parim kultuurtõug. Viimasel ajal on meil, Eestis, paljude tõudega tegemist tehtud, kuid rahule pole suurema osaga jäädud. See on maksev eriti n. n. „uute tõude“ kohta, milliseid meil mõnede tõuaretajate poolt on turule lastud kiirusega, millega meil tavaliselt seemned sügisel sooja vihmaga metsa all tärkavad. Meil on soovitatud nende tõuvabrikantide poolt jaotada geograafilise asendi ning korjendiolude järele neid „uusi tõuge“. Seejuures ei teata, et meie

korjendiolud on niivõrt väiksel maa-alal kõikuvad, et meil absoluutselt puudub võimalus teatud tõugu teatud piirkonda soovitada.

Sellises tõude uputuses on meist paljud unustanud, et Carnika mesilane töötab meie rannikukliimas ja sisemaal ühevõrra hästi, kasutades kõige paremini varajast korjendit ning tuues ka sügisel kanarpikupalust viimse meetilga.

Viimasel ajal on mesinike peres, kes pole sülemeheidu-vabaduse pooldajad, levinenud kuulsa mesindusõpetaja Hans Peschetz'i poolt aretet Carnika liin „Glocknerin 8“, kes on absoluutselt mittesülemleja mesilane.

Olgu siinjuures mõnede mesinike eksiarvamiste vältimiseks tähendatud, et „47“ tõug ei põlvne mitte Carnika tõust, mida ka selle aretaja Sklenar on seletanud. Sellepärast soovitatakse Saksamaal omamaa mesilase kõrval kasvatada ainult Carnika tõugu.

Mesinduse Katsejaama tähelepanekuid Carnika tõu kohta.

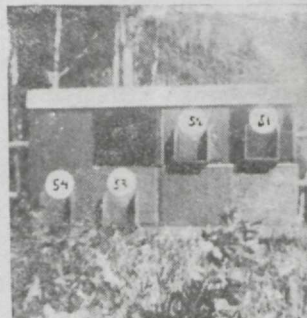
Tartu Ülikooli Aianduse ja Mesinduse Katsejaamas on vaatluse all olnud ka Carnika tõug. Nagu näha, ollakse Carnika tõuga Katsejaamas väga rahul ning Katsejaama juhataja härra Mätlik'u arvamine on, et Carnika on parimate kultuuromadustega mesilane, keda meie ei tohi mitte asendada mõne teisega, kelle omadused meil veel välja kujunemata ja äärmusse kõikuvad.

15. mail, 1938. a. kirjutab härra Mätlik Austriasse, mesinik Albin Lauseggerile, et temal on Katsejaamas 10 mitmesugust tõugu, nagu Carnika, Nigra, Edelstein, Itaalia j. n. e. Neist tõudest on tema Carnikaga väga rahule jäänud.

Carnika tõuomadused.

Moodsa tõuaretustöö tulemusena on Carnika tõug parim maailmas. Omades kaks liini, sülemlaja ja mittesülemlaja, suudab Carnika mesilane rahuldada igat mesinikku. Carnika on eriti ideaalseks tõuks algajaile oma rahulikkuse ja vagususega.

Carnika mesilane on töökaim, vastupidavam ja sigivam. Carnika mesilane töötab hääde tagajärgedega isegi külmade kevadilmadega. Sellepärast arenevad ka Carnika pered üllatavalt kiirelt tugevaks. Carnika mesilane on vagusaim. Töötamine on võimalik ka ilma suitsu ja näovarjuta. Carnika mesilane on kõige pikema nokaga ning lennuvõimsam, sellepärast on ka Carnika mesilase meetoodang suurim ning ületamatu teiste tõude poolt. Carnika on terve ning haigustele vastupidavam tõug. Carnika mesilane on virgeim. Üks pere võib keskmiste saagiolude juures 45 kg mett koguda. Pidades Carnika mesilast suures pesaruumis, pole ta sugugi sülemlaheidu himuline. Väikese pesaruumiga võib saada 2—3 sülemit.

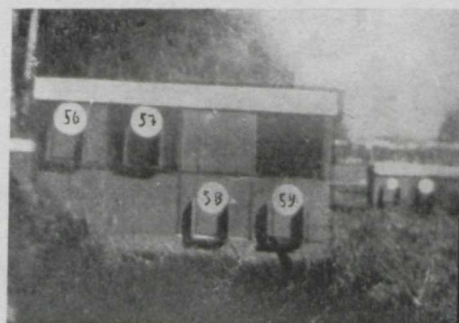

Varnja — Carnika mesilase tõuaretus-keskuseks Eestis.

Mesilastekasvandus „Carnika“ kolis 1938. a. Tartust Varnja, kuna siin on tõuaretustööks vastavad geograafilised ning kliimalised tingimised olemas. Umbrus on siin lage ning kevadel ja sügisel väga tuuline. Kanarbik asub 5 km kaugusel, kuid leiab siiski kasutamist. Kuna Carnika mesilane on lennuvõimas ning suudab töötada ka külmade tuuliste ilmadega, siis edenevad siin pered rahuldavalt, andes juuni algul juba esimese sülemi.

Pered asuvad kaheksaperelistes paviljon-tarudes. Tarud on ühekordsed. Talvitamine on hääde tagajärgedega sündinud keldris, maa all ja talvituskestades.

Mesilastekasvandus „Carnika“ tõumaterjal on loomaarsti poolt haigustevabaks tunnistatud. Tõuemad ja pered on imporditud Austria parimaillt tõuaretajailt.

Pilte „Carnika“ kaheksapere tarudest.

Sülemite ja tõuemade tellimistingimised.

Tellimised täidetakse sissetulnud järjekorras juuni- ja juulikuu jooksul.

Sülemite tellimised püütaks enamikus

juunikuu jooksul täita. **Tellimisel tuleb raha maksa posti jooksvale arvele nr. 2449 Mesilastekasvandus „Carnika“ nimele.** Sissemaksukaarti teisele küljele võib ka tellimine kirjutada. Raha sissemaksa võib igas postiagentuuris ehk postkontoris. Väiksemaid summasid võib ka postmarkides saata. Tellimiste vastuvõtmine algab 1. veebruaril ning kestab 15. juulini.

Postil surmasaanud saadetise asemel saadetakse tasuta uus. Saadetus (ema ehk sülem) tuleb sel juhul kohe tagasi saata. Surmasaanud sülemi vastuvõtmisest postiasutisest tuleb loobuda. Surmasaamist postil juhtub väga harva.

Sülemid lähevad müügile Carnika loomulike sülemeina ühes noorte emadega. Emade vanus ei ole üle ühe aasta. Emad sülemeis on kõik valitud ja kõrgeväärtuslikud. Sülemid on pakitud saatekastidesse, varustatud tarviliku toidumoonaga ja jõuavad tellijale lähemasse postiagentuuri ehk postkontori ühe ehk kahe päeva jooksul.

Sülemite terve ning elujõuline päralejõudmine on garanteeritud.

**Andke oma tellimine varakult sisse,
et see leiaks õigel ajal täitmist!**

Sülemite ja tõuemade hinnad.

S ü l e m i d :

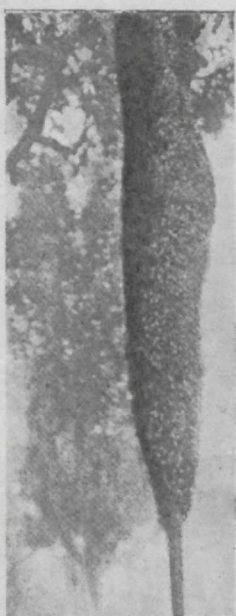
Üks sülem ühes saatekasti, pakkimise ja kättelähetamisega maksab **Kr. 11.75**. Kahe, nelja, kuue, kaheksa ja kümne sülemi koostellimisel sülemilt 75 senti hinnaalandust.

T õ u e m a d :

Paarumata ema	Kr. 0.80
Paarumata valitud ema	„ 1.10
Paarunud ema	„ 4.00
Kõrgeväärtuslik eliitema	„ 5.50

Kiirtellimisel

maksavad paarumata emad Kr. 0.75 ja paarunud emad Kr. 1.50 rohkem. Sülemid kiirtellimisel Kr. 14.— tükk. Kiirtellimisteks loetakse need tellimised, kus tellimise täitmist nädali jooksul nõutaks.

Sülem oksa küljes.

Sülem saatekastis.

„Carnika“ kunstkärg.

„Carnika“ kunstkärg on valmistatud lehtedes iga raami jaoks. 1. kg on 10—12 kunstkärje lehte suurusega 40×25 sm. Kunstkärg valmistatakse igale mesinikule tema oma vahast.

„Carnika“ kunstkärje paremused on:

- 1) Mesilased asuvad kohe, kiiresti ja häämeelega „Carnika“ kunstkärje ehitamisele, sest selle valmistamise juures tarvitatakse erilist meelahu.
- 2) „Carnika“ kunstkärje väljaehitamine sünnib 50 % võrra kiiremalt ja ema muneb juba poolvalmis olevaisse kannudesse. Seega on „Carnika“ kunstkärg pea valmis kärjega üheväärne.
- 3) „Carnika“ kunstkärje väljaehitamiseks läheb vähem mett ja vaha, sest kärjed on paksemad.
- 4) „Carnika“ kunstkärge tarvitades ei ole karta kunstkärje lünka venimist ega mahakukkumist.
- 5) „Carnika“ kunstkärg ei vaja üldse traaditamist, mistõttu haudeväli on suurem, sest harilikult ema ei mune traaditatud kannudesse.

„Carnika“ kunstkärje pressimine mesiniku oma vahast maksab ainult 75 senti kilogramm.

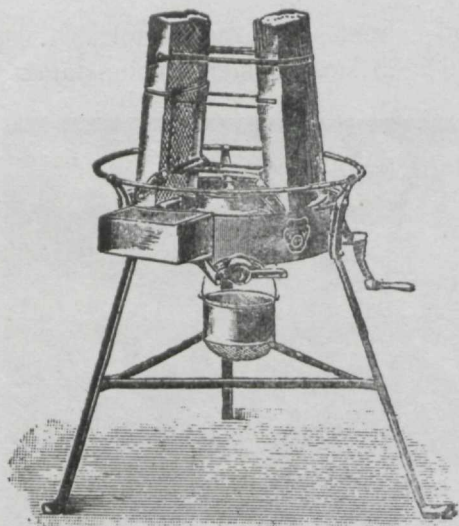
Vaha võib saata raudteel, kui ka postiga. Raudteel tuleb vaha saata Tartu jaama. Duplikaat tuleb kirjutada ettenäitajale (mitte nimeline) ja meile postiga ära saata. Mesinikud võivad vaha ka ühiselt saata. Kui vaha kastiga saadetakse, siis tuleb see võtta nii suur, et kunstkärg pärast temasse ära mahub (Soovitav põhja suurus 40×25 sm).

Vaha palume iga kuu alguseks ära saata.

Kunstkärg mesinikele saadetakse tagasi ainult soojemate ilmadega, et vältida kärje purunemist. Saatmiskulu jääb mesiniku kanda.

Saatke oma vaha juba sügisel ära, sest mida varemini kunstkärg valmistatakse, seda väärtuslikum see on.

„Carnika“ uudis-meevurr

Saksa meevurr, mille järgi „Carnika“
uudisvurr valmistet.

on valmistatud Saksa uue mudeli järgi, kusjuures vurri keeraja mehanism on paigutatud keskelt ülesse, mis praktilisemaks on osutunud. Vurr on valmistatud tugevast tinutatud plekist. Vurr on kahe kärjekarbiga eesti raami jaoks. Soovijaile valmistame ka kolme ja nelja kärjekarbiga meevurre. Samuti valmistame vurre igale raamisuurusele. Hinnad teatame järelepärimisel. Vurr varustatakse soovikorral ka meesõelaga.

„Carnika“ meevurr on parimaks ning praktilisemaks osutunud, kui ükski meil müügil olev vurritüüp.

„Carnika“ meevurr maksab
Kr. 20.—.

„Carnika“ meesõel vurri juure
Kr. 3.—.

Saatmine tasuta.

„Carnika“ uudis-näovari

on väga praktiline. Valmistatud erivõrgust, mis on painduv ja eriti läbipaistev. Mugav töötada — ei lähe kuumaks. Saab kasutada mütsi ja kaabu pääl. Tellimise juures tähendada, kas võrku kasutatakse mütsi või kaabu peal, siis seatakse see märgitud peakatte jaoks valmis.

Näovarju hind ühes koju kättelehetamisega 1 kroon.

„Carnika“ suitsulõõts.

„Carnika“ suitsulõõts on valmistatud tugevast plekist ning hästi väljatöötatud. 1 suitsulõõts posti teel koju kättesaatmisega maksab Kr. 3.50.

„Carnika“ uudis-näovari.

„Carnika“ uudis-raamilahutajad

lahutavad raamid kindla vahega üksteisest ning hoiavad ühtlasi raami tarvilikul kaugusel taru seinast. Raamilahutised on valmistatud tsingitud traadist. Hind: 1000 tükki Kr. 3.50; 100 tükki Kr. 0.50. Saatmine posti teel tasuta.

„Carnika“ alatipõlev „Saimi“.

„Saimiga“ on kõrvaldet kõik mured, mis olid mesinikul siiani mesilaste rahustamisel. „Saimit“ saab kasutada suitsulõõtsas ning piibus. „Saimi“ suits ei kustu iialgi, mis on üheks parimaks omaduseks suitsuga töötamise juures. „Saimi“ suits on parim rahustusabinõu mesilastele. Nõudke „Saimit“ kõigist mesindustarvete kauplustest. Ühest pakist „Saimist“ jätkub hulgakas ajaks. Üks pakk „Saimit“ maksab 50 senti.

„Carnika“ tarude uudis-katteplaadid ning vahelauad

on valmistatud turbast eriliste imbutus, sideaineta ning pressimise teel. Plaadid on absoluutselt ilma igasuguse lõhnata. 1 tollipaksuse plaadi soojahoidlikkus vastab 6-tollise taru seinale. Plaadid on müügil tahvlites, suurusega 50 × 100 sm. Üks tahvel maksab 75 senti. Saatmine mesiniku kulul.

„Carnika“ emadekasvatuse taru.

„Carnika“ emapuudid.

Carnika emapuure saab kasutada perede emastamisel kui ka emakuppude isoleerpuuridena. Emapuuri hind 25 senti. Saatmine tasuta.

Uudiseid tarudevalmistamise alalt.

„Carnika“ paviljontaru.

Uus aeg, kus tehnika kõikjal edusamme teeb, pole siiani tarudevalmistamise alal laiemasse mesinike perre midagi uut toonud. Seda vist küll ka sellepärast, et kramplikult on kinni hoitud olemasolevast.

Nüüd aga üha enam on tarudeküsimus esile kerkinud ning nõuab kiiret lahendust. Suurimaks puuduseks meie kahekordsete seintega tarude juures on nende kallidus, raskus ja suurus. Ka on taru kere hääks pesituspaiagaks kahjureile ning sünnitab raskusi desinfitseerimise ja pesemise juures. Neid puudusi ei evi ühekordsete seintega tarud. Kui talvitamine viia läbi talvhoones, keldris, talvituskestas ehk maa all, siis on ühekordse seinaga taru otse ideaalne. Päälegi on talvitamine talvhoones ehk keldris mesilastele ja mesinikule kasulikum: mesilased talvitavad paremini kui väljas aias ning tarvitavad pea poole vähem toitu. Mesilastekasvandus „Carnika“ on ka hääde tagajärgedega mesilaste talvitamist talvituskesta-des ning maa all sooritanud, seda ei luba pikemalt käsitada selle brošüüri piiratud ruum. Pikemalt selle kohta 1939. a. ilmuvas „Mesiniku käsiraamatus“.

Uudisena tarudevalmistamise alalt võime mesinikele teatavaks teha, et „Carnika“ katsed mesipuid pressida erilisest turbamassist on väga häid tagajärgi annud ja mesinikud võivad oodata aasta pärast odava taru turule laskmist, kui see taru ka tegelikult praktiliseks osutub.

Mesilastekasvandus „Carnika“ on omale ajanõuetele vastava taru „leiu-
tamiseks“ palju aega ja raha kulutanud, kuna uue tüübiga kõik vanad tulid
kolikambri heita. Seejuures on jõutud praeguse kaheksaperelise paviljon-
taru juure.

„Carnika“ kaheksapere paviljontaru (vaata kaanepilt) koosneb
neljast üksiktarust, mis on tüübilt kahepere tarud. Tarude seinad on kõik
ühekordsed, neist põhi ja otsad $\frac{1}{4}$ tolli paksused ja küljed $1\frac{1}{2}$ tolli pak-
sused. Paviljontaru ülesseadmisel asetatakse 2 kahepere taru 2 tolli pak-
susele alusele, mis on kahekordne, ning neile pääle 2 kahepere taru nii,
et lennuaugud mitte kohastikku ei satuks alumiste tarude lennuaukudega.
Lennuauaugud jäävad kahele poole: idakaarte neli ja läände neli lennuauku.
Et mesilased ühelt perelt teisele ei eksiks, on lennuauaugud eralduslaudä-
dega ja üksiktaru on värvitud ühe pere jaoks kollase ja teise jaoks sinise
värviga. Tarud on pealt avatavad. Et alumise korra perede juures töö-
tada, tõstetakse ülemised pered paviljoni ette erilisele pukile, nii et lennu-
augud endisse kõrgusse jäävad. Kuna lennuauaugud lennusuunda endisele
kõrgusele jäävad, siis see „taru rändamine“ sugugi mesilaste lendu ei sega.

Pesaruumi katteks on raamidevahelised liistud, millede laius ja pak-
sus 10 mm. Raamidevahelised liistud on igasugustest pesakatteviisidest
parim, sest taru on seetõttu soojem, kuna pesaruum tundubalt väiksem on.
Pesa lahtivõtmine raamidevahelisi liiste kasutades on palju kergem: pesa
võib igast kohast avada ning raam välja võtta, ilma et mujalt pesa tarvit-
seks avada. Raamidevahelised liistud on odavaim pesakatmisviis.

Üksiktaru on eraldatud $\frac{1}{4}$ tolli paksuse vahelauaga kahele perele, nii
et kummagile 8 eesti raami jaoks ruumi jätkub. Selle vahelaua ühte osa
saab asendada traatvõrgu ja emalahutusvõrega, et tarbekorral moodustada
kaheemaga peresid.

Vahelauad pesaruumi kitsendamiseks on valmistatud $\frac{1}{4}$ tolli paksus-
test laudadest. Taru tagaseinas asub iga pere jaoks üks 1,5 sm. läbimõõ-
duga ümmargune söötmise ja tuulutamisauk, mis talveks lahti jääb.

Paviljontaru katus on valmistatud ühest tsinkpleki tahvlist.

„Carnika“ paviljontarus ei esine ühtegi neist puudustest, mis omane
harilikule Saksa tüüpi paviljonile.

„Carnika“ tarus emade eksimist võõrasse peresse paarumislennul ei
juhtu, mis teiste paviljontüüpide juures paratamatu on.

Hariliku meemesinduse juures tuleb neljale perele ühine poolraami-
dega magasin anda. Magasini raam on pesaraamist niipalju laiem, et paari
magasini raami kõrvaldamisega ka pesaraami tarust välja võtta saab, mil-
list paremust ei evi ükski meil tarvituselolev taru.

„Carnika“ paviljontaru paremused on:

- 1) Taru odavus. Ühele perele läheb materjali 78 senti eest.
- 2) Ehitustehniliselt lihtne ning kergesti valmistatav, millega iga mesi-
nik ise hakkama saab.
- 3) Perede hea haudeareng kevadel ning äärmiselt hea talvitus, sest
pered soojendavad üksteist.
- 4) Tarusid saab kasutada kaheema viisi juures.
- 5) „Carnika“ paviljontaru on rändmesinduses parimaid.
- 6) „Carnika“ paviljontaru on desinfitseerimise juures ideaalne.